

WOJCIECH J. JANIK

LOGISTYKA
WSPÓŁCZESNEGO
TERRORYZMU

WOJCIECH J. JANIK

LOGISTYKA WSPÓŁCZESNEGO TERRORYZMU

ELBLĄG 2016

Recenzent

Prof. zw. dr hab. Andrzej Sylwestrzak

Prof. zw. dr hab. Radosław Zenderowski

Korekta, skład i łamanie

Oficyna Wydawnicza Edytor.org

Korekta

Lidia Ciecierska

Projekt okładki

Edytor.org

© Copyright by *Wojciech J. Janik*, Elbląg 2016

ISBN 978-83-89113-67-2 druk

ISBN 978-83-89113-83-2 on-line pdf

Wydawca

Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna

ul. Lotnicza 2, 82-300 Elbląg

tel. 55 239 38 02, fax 55 239 38 01

www: euh-e.edu.pl

Druk i oprawa

Totem.com.pl sp. z o.o., sp. k.

Dla G.

SPIS TREŚCI

Przedmowa	9
Od Autora	11
Rozdział 1. Terroryzm islamski w krajach europejskich	
1.1. Terroryzm islamski – charakterystyka zjawiska.....	21
1.2. Zagrożenie terroryzmem islamskim w Europie.....	37
Rozdział 2. Zagrożenie terroryzmem islamskim w Polsce	
2.1. Polska w obliczu zagrożeń terrorystycznych.....	64
2.2. Rodzaje zamachów terrorystycznych możliwe do przeprowadzenia na terytorium Polski.....	81
Rozdział 3. Wsparcie logistyczne w przygotowaniu zamachu terrorystycznego	
3.1. Rekrutacja i szkolenie terrorysty islamskiego.....	116
3.2. Pozyskiwanie dokumentów i legalizacja pobytu terrorystów islamskich....	133
3.3. Podróże, migracja oraz sposoby komunikowania się terrorystów.....	148
3.4. Pozyskiwanie broni oraz materiałów wybuchowych.....	161
3.5. Finansowanie siatek terrorystycznych.....	181
Rozdział 4. Możliwości przygotowania zamachu terrorystycznego przez terrorystów islamskich w warunkach polskich	
4.1. Środowisko islamskie w Polsce.....	200
4.2. Polskie ugrupowania ekstremistyczne a zagrożenie terroryzmem islamskim.....	211
4.3. Środowisko islamskie w Polsce a logistyczne przygotowanie zamachu.....	216
4.4. Możliwości przeciwdziałania logistycznemu przygotowaniu zamachu terrorystycznego w Polsce.....	229
Zakończenie	251
Wykaz literatury	257

Spis tabel i rysunków	269
Spis bloków	271
Załącznik 1. Międzynarodowe akty prawne dotyczące rozpoznawania i przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze terrorystycznym.....	275
Załącznik 2. Umowy dwustronne podpisane przez republikę polską zawierające uregulowania dotyczące m.in. Przeciwdziałania terroryzmowi.....	279
Załącznik 3. Ustawowe uregulowania prawne odnoszące się do zjawiska współczesnego terroryzmu.....	283
Załącznik 4. Katalog incydentów i zdarzeń związanych z przeciwdziałaniem zjawisku terroryzmu	345

PRZEDMOWA

TERRORYZM Karmi się nie tylko samą ideologią. Jako forma zorganizowanej przestępczości do funkcjonowania potrzebuje dopływu pieniędzy, sprzętu i ludzi. Obecnie tylko zakłócanie owego wsparcia umożliwia systemowe zapobieganie zamachom. Z uwagi na problemy logistyczne, islamski terroryzm w ostatnim czasie skoncentrował się na używaniu do swoich celów „samotnych wilków”, lecz nie należy przypuszczać, że oznacza to odejście od przygotowywania spektakularnych akcji z użyciem środków trudno dostępnych, a za to dużo bardziej skutecznych.

Czy jako kraj jesteśmy przygotowani na przeciwdziałanie logistycznemu wsparciu terroryzmu? Raczej nie, gdyż Polska nie radzi sobie nawet z rozbudowaną „szarą strefą” we własnej gospodarce, cóż dopiero mówić o logistyce terroryzmu, tak skomplikowanej strukturze poszczególnych ogniw organizacji o charakterze konspiracyjnym.

Wobec powyższych faktów niniejsza monografia jest dziełem niezwykle pożądanym na polskim rynku wydawniczym, gdyż wypełnia lukę, zarówno w literaturze fachowej, jak i świadomości społecznej. Spojrzenie na terroryzm w sposób globalny powinno uświadomić wszystkim osobom pełniącym funkcje publiczne, w jaki sposób terroryści i ich pomocnicy wykorzystują luki w systemie bezpieczeństwa państwowego, np. korumpując funkcjonariuszy publicznych, dzięki czemu mogą unikać kontroli na granicach.

Dotychczas skupiano się na zagadnieniu terroryzmu w cieniu głębokiego samozadowolenia, że Polska jako kraj nie jest bezpośrednim celem ataków. Należy jednak zauważyć, że brak zdarzeń na terytorium naszego kraju może mieć źródło w tym, że terroryści na razie wykorzystują

Polskę jako swoją bazę wsparcia logistycznego, więc nie jest ona ich celem. Trudno dziś znaleźć jakieś inne wytłumaczenie, biorąc pod uwagę polską aktywność w operacjach w Iraku i Afganistanie, gdzie ataków na polskie siły zbrojne dokonywano regularnie i ze sporą skutecznością.

Z uwagi na to, że monografia podejmuje się tak niezwykle istotnego problemu, jakim jest logistyczny aspekt terroryzmu, należy mieć nadzieję, że stanie się pomocną lekturą dla funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników polskich służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo antyterrorystyczne kraju.

Warszawa, 4 czerwca 2015 r.

Paweł Dobrowolski

OD AUTORA

TRANSFORMACJA SYSTEMOWA zapoczątkowana w 1989 r. doprowadziła do rozszerzenia, w różnych dziedzinach, współpracy Polski z państwami Europy Zachodniej. Trwający proces integracji ze strukturami europejskimi oraz przynależność do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), jak również wstąpienie do Unii Europejskiej (UE), to podstawowe czynniki powodujące zainteresowanie cudzoziemców Polską, jako krajem szybko rozwijającym się, z coraz wyższą stopą życiową mieszkańców. Czynniki te doprowadziły do tego, że Polska stała się krajem docelowym nielegalnych uchodźców, jak również terytorium tranzytowym migrantów udających się do krajów zachodniej Europy. Wśród migrantów mogą znajdować się również ekstremiści islamscy, stanowiący zagrożenie dla mieszkańców Starego Kontynentu, związane z możliwością przygotowania logistycznego oraz przeprowadzenia zamachu terrorystycznego. Ma to szczególnie wpływ na bezpieczeństwo współczesnej Europy.

Islamski ekstremizm jest wyzwaniem, z którym cała UE musi się zmierzyć. W potocznym rozumieniu, fundamentalizm islamski wiąże się z nieustannie prowadzoną akcją zbrojną na rzecz *islamistów*. Sytuacja ta wywołuje eksplozję zainteresowania tym zjawiskiem kulturowym, wiele lęków i obaw, ponieważ może doprowadzić do otwartego konfliktu zbrojnego pomiędzy światem islamu a zachodnim¹. Prowadzony *globalny dżihad*² naznaczony jest negatywną formą znaczeniową, a świat zwrócony

---

¹ S.S. Qutb, *Milestones*, Kazi Publications, Exeter 2003, s. 23–31.

² M. Scheuer, *Through Our Enemies' Eyes. Osama bin Laden, Radical Islam and the Future of America*, Wyd. Brassey's, Washington 2003, s. 55–62.

jest z niepokojem w stronę państw muzułmańskich, obawiając się kolejnych zamachów terrorystycznych. Istota współczesnego terroryzmu polega na tym, że uderza on w niewinne osoby, a jego źródło tkwi daleko poza granicami kraju, w którym dochodzi do zamachu, stąd żaden kraj europejski, także Polska, nie mogą się czuć bezpieczne.

Głównym zadaniem stojącym przez bezpieczeństwem wewnętrznym Polski jest: zapewnienie porządku publicznego; ochrona ludności przed zagrożeniami i skutkami klęsk żywiołowych, katastrof ekologicznych i biozagrożeń; przeciwdziałanie przestępczości, w tym przestępczości zorganizowanej, związanej z nielegalną migracją; przeciwdziałanie zagrożeniom o charakterze terrorystycznym, generowanym przez ekstremistów islamskich; oraz ochrona granicy państwowej. Polityka bezpieczeństwa RP oparta jest w głównej mierze na gwarancjach NATO. Zasadniczym celem tej organizacji jest gwarancja wolności i bezpieczeństwa wszystkim swoim członkom, zgodnie z *Kartą Narodów Zjednoczonych*³, opierającą się na zasadzie współpracy państw. Istota zmian w systemie bezpieczeństwa polega na przesuwaniu się punktu ciężkości z zagrożeń klasycznych (otwarty konflikt zbrojny) na zagrożenia nietypowe (asymetryczne) – terrorystyczne⁴. Zagrożenia te mogą dotyczyć zarówno obywateli, jak i obiektów oraz służb i instytucji istotnych dla sprawnego funkcjonowania państwa.

W literaturze przedmiotu istnieje pogląd, że zjawiska terroryzmu islamskiego nie można wyolbrzymiać. Żeby o nim dyskutować, trzeba go najpierw zrozumieć – bez tego walka z nim nie będzie skuteczna. Aby zrozumieć terroryzm, trzeba znać skalę, zasięg i cele socjotechniki upra-

---

Termin *dżihad* (w jęz. arabskim – zmaganie, walka) w kulturze i tradycji islamu pierwotnie oznaczał dokładanie starań i podejmowanie trudów w celu wzmocnienia wiary, zarówno poprzez walkę zbrojną, nawracanie niewiernych, pokojowe propagowanie islamu, jak i wewnętrzne zmagania wyznawcy. W tradycji europejskiej termin ten często, choć nie do końca precyzyjnie, tłumaczy się jako *święta wojna*. Zob. J. Bielawski, *Islam*, Warszawa 1980.

³ Karta Narodów Zjednoczonych, Statut Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości i Porozumienie ustanawiające Komisję Przygotowawczą Narodów Zjednoczonych; Dz.U.1947.23.90, późn. zm.

⁴ J.D. Kiras, *Wojna nieregularna: terroryzm i działania partyzanckie*, [w:] J. Baylis, J. Wirtz, C.S. Gray, E. Cohen (red.), *Strategia we współczesnym świecie*, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009, s. 174.

wianej przez współczesnych terrorystów, którzy stosują ją w sposób coraz bardziej wyrachowany. Socjotechnika jest dziedziną zajmującą się aspektami manipulacji grupami ludzi, narodów, rządów oraz organizacji międzynarodowych. O tym, że terroryzm został wykorzystany w charakterze narzędzia socjotechnicznego w działaniach politycznych zdecydowały, według autora, następujące uwarunkowania:

♦ skoro terroryzm jest metodą walki politycznej, obecnej w ideologii i praktyce radykalnych ruchów politycznych oraz społecznych, to ideologia ta musiała stać się przedmiotem socjotechniki obu stron konfliktu. Obie strony uznały, że wszelkimi sposobami należy pozyskać jak największe rzesze ludzi dla swoich idei i celów walki;

♦ skoro nieodłącznym atrybutem terroryzmu jest strach, to został on wykorzystany przeciwko obywatelom własnego kraju, jak i społeczności międzynarodowej. Stworzono instytucję tzw. dyżurnego terrorysty. Zaczął on spełniać wiele funkcji: pomaga wygrywać wybory, daje legitymację do radykalizacji prawa, łamania praw człowieka itp. Terrorystom z kolei strach służy do dyktowania warunków wobec rządów;

♦ skoro udało się przekonać społeczność Zachodu, że globalny terroryzm islamski stał się największym dla niej zagrożeniem, to jej obywatele, uznając to za prawdę, dali przyzwolenie do prowadzenia wojen z krajami, które ze zjawiskiem tym mają niewiele wspólnego. Wojna z terroryzmem przybrała formy działania w odwecie.

Z wymienionych powyżej przyczyn powinniśmy rozróżniać rozpowszechniane w sferze terroryzmu *kłamstwa państwowe* oraz *propagandę terrorystów*. Terroryzm stał się przedmiotem socjotechniki oraz propagandy rządów, jak i ośrodków islamistycznych. Dzieje się to w ramach operacji propagandowych i w tzw. wojnie psychologicznej. Islamiści prowadzą coraz aktywniejszą politykę informacyjną, jako reakcję na kampanie socjotechniczne Zachodu, w których traktuje się islam jako zagrożenie oraz przeszkodę w transformacji społecznej i gospodarczej świata arabskiego. Aktywność społeczna i polityczna muzułmanów postrzegana jest jako przejaw fundamentalizmu i preludium do konfliktów religijnych i politycznych⁵.

---

⁵ B. Tibi, *Fundamentalizm religijny*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2006, s. 23 i nn.

Propaganda islamistów gloryfikuje *fundamentalizm*, który powoduje dalszą radykalizację poglądów i motywuje do ataków wymierzonych w świat zachodni⁶. W skrajnych odmianach religii muzułmańskiej, w tym w *islamizmie* oraz wygenerowanych z niego ideologii, dominują następujące zasady:

- ✧ przedstawienie swojej racji i zjednywanie świata dla swoich celów;
- ✧ szerzenie ideologii walki i pozyskiwanie do niej nie tylko zwolenników, ale też wsparcie finansowe, materialne oraz zaplecze;
- ✧ manipulowanie społeczeństwami Zachodu, głównie wchodzącymi w skład tzw. koalicji antyterrorystycznej, zaangażowanej w wojnie w Iraku i Afganistanie;
- ✧ wzbudzanie i potęgowanie strachu przed obecnością potencjalnych terrorystów islamskich motywowanych religijnie w środowiskach uznawanych za wrogie.

W relacjach między socjotechniką i terroryzmem istnieje samonapędzający się mechanizm zależności między terrorystami a politykami zwalczającymi terroryzm. Pierwszym zależy na jak największym rozgłosie – jest to sens istnienia terroryzmu. Im większy rozgłos, tym większa mobilizacja ze strony państwa, szybszy wzrost sympatyków i potencjalnych członków organizacji. Drugim chodzi o możliwie duże nagłośnieństwo działalności terrorystów i konsolidację społeczeństwa wokół walki z nimi. Im większe zagrożenie, tym większe możliwości rządu w manipulowaniu i dezinformacji społeczeństwa.

Przykładem uprawiania socjotechniki globalnej, której celem było przekonanie wielu krajów, że reżim iracki jest nie tylko powiązany z Al-Ka'idą⁷, ale też stwarza zagrożenie terrorystyczne⁸, był cykl artykułów w USA z listopada 2003 r. Ich autorzy twierdzili, że przez ponad 10 lat, prawdopodobnie do upadku reżimu Saddama Husajna (maj 2003 r.), wywiad iracki współpracował z Al-Ka'idą. Kolejnym przykładem jest próba zdiagnozowania celów, na których podstawie USA ogłosiły w marcu 2007 r., że uwięziony Chalid Szejch Mohammed jest czołową postacią Al-

⁶ S.S. Qutb, *op. cit.*, s 34–37.

⁷ W tekście pominięto niektóre prefiksy (al, da) w nazwach ugrupowań. Ma to na celu ułatwienie czytelnikowi odnalezienie opisanych organizacji w innych opracowaniach.

⁸ S. Zgliczyński, *Hańba iracka*, Wyd. Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, Warszawa 2009, s. 96 nn.

-Ka'idy i przyznał się do zaplanowania zamachów z 11 września 2001 r., jak również do zorganizowania lub przygotowywania innych zamachów terrorystycznych, w tym na papieża Jana Pawła II i dwóch byłych prezydentów amerykańskich⁹.

Należy zwrócić uwagę na tworzenie przez USA fałszywych informacji o terrorystach. Problem ten obrazuje np. sprawa Saudyjczyka Abd al-Rahima al-Nashiri oraz Australijczyka Davida Hicksa. Al-Nashiri został wskazany jako jeden z 14 najgroźniejszych terrorystów Al-Ka'idy i oskarżony o przygotowanie oraz dokonanie zamachu na amerykański okręt wojenny USS Cole w 2000 r., w Jemenie. W 2008 r. ujawniono, że przyznał się on do stawianych mu zarzutów, żeby *uszczęśliwić* Amerykanów. Uczynił to wskutek tortur podczas przetrzymywania go w tajnych więzieniach CIA poza granicami USA oraz w Guantanamo na Kubie. Z kolei David Hicks, pierwszy więzień z Guantanamo, został skazany na 7 lat więzienia za wspieranie terroryzmu. Podczas odbywania kary popadł w depresję i gotów był podpisać cokolwiek, w zamian za możliwość opuszczenia więzienia. Zawarł on umowę ze służbami specjalnymi USA. Według umowy odbył tylko 9-miesięczny pobyt w australijskim więzieniu, zamiast 7 lat w amerykańskim, w zamian za: przyznanie się do tego,

.....
⁹ Chalid Szejk Mohammed – ur. w 1964 lub 1965 r., katarski terrorysta, pomysłodawca i główny organizator zamachów na World Trade Center z 2001 r. Pełnił funkcję szefa operacji wojskowych Al-Ka'idy. W 1996 r. na spotkaniu z ibn Ladinem przedstawił pomysł ataku na USA. W 1999 r. po ataku Amerykanów na obóz ibn Ladina, szef Al-Ka'idy, wezwał Chalida i wspólnie z Abu Hafsem wybrali cele ataku opracowanego przez Szejka. Został aresztowany 1 marca 2003 r. w pakistańskim Rawalpindi. Po aresztowaniu był przetrzymywany w tajnych więzieniach CIA.

W zamachach terrorystycznych w USA w 2001 r. brali udział również:

Lot 11: Mohamed Atta, Abdulaziz al-Omari, Satam al-Suqami, Waleed al-Shehri, Wail al-Shehri.

Lot 175: Marwan al-Shehhi, Fayez Banihammad, Mohand al-Shehri, Hamza al-Ghamdi, Ahmed al-Ghamdi.

Lot 77: Hani Hanjour, Khalid al-Mihdhar, Majed Moqed, Nawaf al-Hazmi, Salem al-Hazmi.

Lot 93: Ziad Jarrah, Ahmed al-Nami, Saeed al-Ghamdi, Ahmed al-Haznawi.

Pozostali organizatorzy, stanowiący wsparcie logistyczne przeprowadzanych ataków to: Chaled Szejk Mohammed, Ramzi Binalshibh, Mohamed al-Kahtani, Zacarias Moussaoui, Mushabib al-Hamlan, Zakariya Essabar, Ali Abdul Aziz Ali, Tawfiq bin Attash.

Wśród niesłusznie oskarżonych o przygotowanie i przeprowadzenie zamachów znaleźli się: Lotfi Raissi, Amer Kamfar, Ameer Bukhari, Adnan Bukhari, Abdul al-Omari.

iż wspierał Talibów i brał udział w walce przeciwko sojusznikom USA; brak możliwości odwoływania się od wyroku i składania skarg na traktowanie w więzieniu; zachowanie w tajemnicy informacji na temat więzienia; współpracę z władzami USA i Australii oraz ujawnienie informacji na temat pakistańskiej organizacji terrorystycznej Lashkar-e-Toiba¹⁰, która pomogła mu w wyjeździe do Afganistanu i zamieszkanu w terrorystycznym obozie szkoleniowym; brak możliwości kontaktu z mediami.

W niniejszej monografii podjęto próbę zbadania jednego z najbardziej istotnych problemów współczesnej Europy, mianowicie zagrożenia terroryzmem islamskim pochodzącym ze wsparcia logistycznego, połączonym z możliwością wystąpienia zamachu. Problem ten jest realny, ze względu na to, że kraje uczestniczące w wojnie ze *światowym terroryzmem* doświadczyły już zamachów terrorystycznych na swoich terytoriach. Monografia ograniczy się do wyjaśnienia zjawiska zabezpieczenia logistycznego ataku terrorystycznego na terytorium UE, w tym Polski, a także możliwości przeciwdziałania takiemu zjawisku.

Brak syntetycznych opracowań na temat wsparcia logistycznego terrorystów oraz osobiste zainteresowania autora wpłynęły na wybór właśnie takiego tematu badań naukowych. Literatura poświęca mało uwagi na możliwości przygotowania zamachu terrorystycznego, skupiając się przede wszystkim na przeciwdziałaniu terroryzmowi. W przekonaniu autora jest to istotny błąd, który wpływa negatywnie na zrozumienie zjawiska

---

¹⁰ Lashkar-e-Toiba (*LeT*, *Markaz Dawa wal-Irszad*) – organizacja terrorystyczna z siedzibą w Muzaffarabad, w pakistańskiej części Kaszmiru. Powstała w 1984 r. celem udzielenia pomocy zbrojnej afgańskim mudżahedinom walczącym ze Związkiem Radzieckim.

LeT uzyskuje duże wpływy w Pakistanie, finansując meczety, szkoły religijne oraz szpitale. Duża część jej funduszy pochodzi z Arabii Saudyjskiej, tradycyjnie wspierającej ruchy sunnickie na całym świecie.

Po zamachach z 2001 r. *LeT* została wpisana na listę organizacji terrorystycznych. W styczniu 2002 r. jej działalność została zakazana w Pakistanie i od tamtego roku zmieniła nazwę na *Dżamaat ad-Dawa*.

LeT swoje największe zamachy przeprowadziła w Bombaju, 26–29 listopada 2008 r. W 10 zamachach śmierć poniosło co najmniej 195 osób. Zamachy miały miejsce w 9 punktach: na dworcu kolejowym Chhatrapati Shivaji, w restauracji Leopold Café, w hotelach Taj Mahal i Oberoi, w dokach portowych, na komisariacie głównym dla Bombaju Południowego, na plaży, w szpitalu Cama oraz w miejscowym centrum kultury żydowskiej Nariman House. Zamachowcy dostali się do miasta od strony morza.

współczesnego terroryzmu islamskiego. Zamierzeniem autora jest, aby publikacja niniejsza wypełniła wskazaną lukę badawczą.

Głównym celem monografii będzie pokazanie zjawiska wsparcia logistycznego w przygotowaniu działań przez terrorystów islamskich oraz określenie możliwości przeciwdziałania niemu. Osiągnięcie zakładanego celu możliwe będzie poprzez: określenie istoty zjawiska współczesnego terroryzmu islamskiego na obszarze europejskim oraz ocenę jego zagrożenia; przedstawienie metod działania islamskich siatek terrorystycznych w fazie rekrutacji i szkolenia nowych członków; określenie możliwości i sposobu działania radykałów islamskich w fazie przygotowania zamachu terrorystycznego, w jego trakcie oraz po jego przeprowadzeniu; zbadanie finansowania islamskich ekstremistów; pokazanie możliwości przygotowania i przeprowadzenia zamachu w warunkach polskich; przedstawienie środowiska muzułmańskiego w Polsce, określenie stopnia jego radykalizacji oraz wpływu radykałów islamskich na możliwość przeprowadzenia zamachu; przedstawienie polskich środowisk ekstremistycznych; analizę podatności Polski na działania logistyczne ekstremistów islamskich w fazie przygotowania zamachu terrorystycznego, w jego trakcie oraz po przeprowadzeniu; analizę systemu ochrony antyterrorystycznej oraz ocenę możliwości przeciwdziałania logistycznemu przygotowaniu zamachu w Polsce.

W trakcie opracowywania niniejszej monografii autor zastosował różne metody badawcze, a głównym kryterium ich doboru była racjonalizacja przebiegu oraz możliwości otrzymania obiektywnych wyników. Metoda analizy i szczegółowego badania dokumentów zastosowana została jako nadrzędna i zaadoptowana w sposób najbardziej optymalny, by osiągnąć pożądaný skutek w postaci wysnutych wniosków. Element przewodni dla całego procesu badawczego stanowiła analiza krytyczna literatury dotyczącej przedmiotu badań.

Interdyscyplinarny obszar zainteresowania w niniejszej monografii dotyczył następujących, wzajemnie przenikających się sfer: społecznej (w zakresie oddziaływania terrorystów na nowych członków siatki i na siebie samych, a także skłonności społeczeństwa do akceptowania anty- i kontrterrorystycznych działań wymierzonych w terrorystów islamskich):

♦ prawnej – legitymizującej działalność służb i instytucji oraz sankcjonujących ściganie i karanie sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym oraz

♦ politycznej – obrazującej stosunek państwa i organizacji międzynarodowych do zapobiegania zagrożenia terroryzmem islamskim oraz określającej strategiczne kierunki walki z tym rodzajem przestępczości.

W monografii przyjęto, że rozpatrywany jest wyłącznie jawny materiał badawczy, w oparciu o stan prawny na dzień 25 marca 2015 r. Zapisy „Dzienników Ustaw” zostały zaś umieszczone w formie zapisu prostego, stosowanego w praktyce prawniczej.

Dla osiągnięcia celu badawczego przyjęto strukturę monografii składającą się z czterech rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawiono zjawisko terroryzmu islamskiego w Unii Europejskiej. Na tle obowiązujących przepisów prawnych ukazano zagrożenie terroryzmem islamskim w krajach europejskich. Przedstawiono w nim także istotę współczesnego terroryzmu, jego charakter, przedmiot zainteresowań.

W rozdziale drugim opisano zagrożenie ze strony islamskich organizacji terrorystycznych w Polsce. Rozdział zawiera opis możliwych scenariuszy przeprowadzanych zamachów oraz ewentualnych aktów terroru.

W rozdziale trzecim podniesiono kwestie wsparcia logistycznego w przeprowadzeniu zamachu. Wskazano metody i sposoby działania terrorystów w fazie poprzedzającej zamach, w jego trakcie oraz bezpośrednio po nim. Zwrócono także uwagę na znaczenie komunikacji w działalności radykałów islamskich oraz finansowanie siatek terrorystycznych.

Rozdział czwarty przedstawia system ochrony antyterrorystycznej w Polsce. W rozdziale tym dokonano analizy środowiska islamskiego oraz ewentualnego zagrożenia płynącego z jego strony. Zawiera także charakterystykę rodzimego środowiska ekstremistycznego. W części tej odniesiono się do systemu ochrony antyterrorystycznej, przedstawiono możliwości prawne przeciwdziałania zjawisku terroryzmu islamskiego, ukazano działanie Centrum Antyterrorystycznego Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (CAT), jak również służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli Polski i jej terytorium.

Całość literatury i źródeł, z których korzystano w monografii, można podzielić na kilka segmentów tematycznych dotyczących: historii islamu oraz źródeł fundamentalizmu islamskiego, historii oraz teorii ter-

roryzmu, prawa polskiego i międzynarodowego w aspekcie terroryzmu, polityki Polski w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi i walki z tym zjawiskiem, bezpieczeństwa obywateli i funkcjonowania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku terroryzmu, sytuacji społeczno-prawnej mniejszości muzułmańskich zamieszkujących Polskę oraz aktywności na terytorium Polski grup ekstremistycznych.

Literatura przedmiotu badań, w zakresie opracowań naukowych w kontekście przedstawionych segmentów tematycznych, charakteryzuje się zróżnicowaną dostępnością, na którą składają się liczne pozycje dotyczące religii muzułmańskiej oraz fundamentalizmu islamskiego, zjawiska terroryzmu oraz dyscyplin prawnych, jak również występujące znacznie rzadziej wysoce wyspecjalizowane pozycje opisujące system bezpieczeństwa antyterrorystycznego Polski.

Opisując religię muzułmańską autor korzystał z klasycznej pozycji J. Bielawskiego, *Islam* oraz G. Kepela, *Fitna. Wojna w sercu islamu*. Z kolei źródeł fundamentalizmu islamskiego autor starał się odszukać przede wszystkim w publikacji B. Tibiego, *Fundamentalizm religijny* oraz S.S. Qutba, *Milestones*.

Historia, teoria i typologia terroryzmu jest przedmiotem wielu prac, studiów oraz badań naukowych. Znajduje to odzwierciedlenie w licznych publikacjach stanowiących cenne źródło informacji, a wykorzystanych w niniejszej monografii. Do najważniejszych z nich autor zaliczył opracowania P.L. Bergena, *Osama Bin Laden. Portret z bliska*, B. Hołysta, *Terroryzm*, J. Horgana, *Psychologia terroryzmu*, K. Kubiaka, *Piractwo i terroryzm morski. Nowe wyzwania dla bezpieczeństwa międzynarodowego* oraz *Przemoc na oceanach. Współczesne piractwo i terroryzm morski*.

Autor korzystał z klasycznych źródeł w tym zakresie, a więc opracowania C. Gearty, *Terroryzm* oraz B. Hoffmana, *Oblicza terroryzmu*. Są to, zdaniem autora, najważniejsze dostępne pozycje opisujące zjawisko terroryzmu. Odnosząc się do zjawiska zabezpieczenia logistycznego w przygotowaniu zamachu terrorystycznego, autor wykorzystał publikacje: D. Faraha, *Krwawe diamenty. Tajna sieć finansowa islamskich terrorystów*, J. Adamskiego, *Nowe technologie w służbie terrorystów* oraz M. Philips, *Londonistan*. Badania w aspekcie prawnym oparto na krajowych i międzynarodowych źródłach prawa zamieszczonych w „Dziennikach

Ustaw". Działalność CAT nie doczekała się jeszcze dostępnych opracowań naukowych, z tego powodu niezwykle pomocna okazała się dotychczasowa służba autora.

Na potrzeby monografii przyjęto następującą definicję wsparcia logistycznego w przygotowaniu działań przez terrorystów islamskich, i jest to: *całokształt przedsięwzięć (czynności) mających na celu przygotowanie, wsparcie oraz realizację przeprowadzenia zamachu terrorystycznego, jak również zapewnienie możliwości ewentualnego odwrotu oraz uniemożliwienie wykrycia sprawców i osób zaangażowanych w przygotowanie i wsparcie zamachu*. Zamierzeniem autora jest więc omówienie wybranych metod oraz sposobów działania terrorystów islamskich podczas przygotowania zamachu.

Przygotowanie krajów UE, w tym Polski, na przeciwdziałanie wsparciu logistycznemu działań ekstremistów islamskich, ocenić trzeba – w chwili obecnej – jako niedostateczne. Należy zatem niezwłocznie podjąć stosowne czynności, mające na celu usprawnienie systemu ochrony antyterrorystycznej (począwszy od wymiany informacji, na wspólnych operacjach antyterrorystycznych kończąc), uwzględniające działania wszystkich instytucji, które mogą znaleźć się w obliczu konieczności reagowania na incydent o charakterze terrorystycznym.

Niniejsza monografia ma charakter nowatorski i stanowi pierwsze takie opracowanie w polskim środowisku naukowym. Wypełnia ona w części obszar niewiedzy związanej z zabezpieczeniem logistycznym zamachu terrorystycznego. Należy jednak stwierdzić, że terroryzm islamski i walka z nim jest zjawiskiem na tyle dynamicznym, iż przeprowadzone badania powinny być kontynuowane w celu dostarczania permanentnej, wciąż aktualnej wiedzy przydatnej w kreowaniu odpowiedniej *polityki antyterrorystycznej* Rzeczypospolitej Polskiej.